

19 Ιουλίου, 1990

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ GRAHAM HARTMAN,
ΕΝΑΓΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠ' ΑΡ 889/90 ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙ-
ΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΑΦΟΥ ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΙΑΤΑΓΜΑ-
ΤΟΣ CERTIORARI,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ Η/ΚΑΙ ΔΙΑ-
ΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΑΦΟΥ ΠΟΥ ΕΞΕ-
ΔΩΣΕ Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ Κ. ΚΟΡΦΙΩΤΗΣ ΤΗΝ 11.7.90 ΣΤΗΝ ΥΠ' ΑΡ.
889/90 ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΠΑΦΟΥ.

(Υπόθεση Αρ. 112/90).

Προνομιακά Διατάγματα — Certiorari — Νομική πλάνη έκδηλη στα
πρακτικά.

5 Προσωρινά Διατάγματα — Διάταγμα τύπου Mareva — Έκτακτο
μέτρο δραστηκής εμπέλειας, που επιβάλλει στο Δικαστήριο που το
εκδίδει ή διατάσσει την παράτασή του να λάβει υπόψη αν οι δοθεί-
σες εγγυήσεις έχουν αντίκρουσμα.

10 Προσωρινά Διατάγματα — Διάταγμα τύπου Mareva — Αναβολή της
ακροάσεως Αιτήσεως για έκδοση του διατάγματος, που είχε
προηγουμένως εκδοθεί ex parte, παρά την ένσταση των εναγομέ-
νων, αλλά με όρο αυξήσεως της εγγυήσεως — Επειδή από τα πρα-
κτικά δεν προκύπτει έκδηλη νομική πλάνη, η Αίτηση για άδεια κα-
ταχώρησεως Αιτήσεως Certiorari απορρίφθηκε.

15 Ο Αιτητής επέτυχε με ex parte Αίτηση έκδοση διατάγματος
Mareva, που εδέσμευσε τραπεζικό λογαριασμό του εναγομένου 2
στην εναγομένη επίσης Τράπεζα ύψους ΛΚ 20.000.000. Το Δικα-
στήριο καθόρισε το ύψος της εγγυήσεως στις ΛΚ 5.000.

20 Κατά την ημέραν επιστροφής του διατάγματος και ακροάσεως
της σχετικής Αιτήσεως, κατά της οποίας στο μεταξύ οι εναγόμενοι
1 και 2 είχαν υποβάλει ένσταση, ο ενάγων εξήτησε αναβολήν, αλλά
το αίτημα τούτο απερρίφθη. Κατά την νέαν ημέραν ακροάσεως, ο
ενάγων εξήτησε αναβολήν και αυτήν την φοράν το αίτημα έγινε
δεκτό, υπό τον όρο, όμως, της αυξήσεως της εγγυήσεως από ΛΚ
5.000 σε ΛΚ 200.000. Ο Ενάγων καταχώρησε την παρούσα Αίτηση
25 για Άδεια καταχώρησεως Αιτήσεως προς έκδοση Certiorari για
ακύρωση του εν λόγω όρου, επικαλούμενος νομικήν πλάνην έκδηλη
στα πρακτικά και συγκεκριμένα ότι δεν υπήρχε "εύλογη αιτία" εν
τη εννοία του άρθρου 32 (2) του Περί Δικαστηρίων Νόμου 14/1960

και ότι το Δικαστήριο ενήργησε αυτεπάγγελτα, χωρίς να δώσει την ευκαιρίαν στον ενάγοντα να ακουσθεί επί του θέματος της τροποποίησης της εγγυήσεως.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού διεπίστωσε ότι από τα πρακτικά προκύπτει ότι το θέμα της εγγυήσεως είχεν θιγεί από τους εναγομένους, απέρριψε, ενόψει των νομικών αρχών, που φαίνονται στα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, την Αίτηση για παροχή Αδείας καταχώρησης Αιτήσεως προς έκδοση Certiorari.

5

Η Αίτηση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

10

R. v. Nat Bell Liquors Ltd. [1922] A.C. 128.

R. v. Agricultural Land Tribunal ex parte Bracey [1960] 2 All E.R. 518, 520.

Αίτηση.

Αίτηση για άδεια καταχώρησης διατάγματος certiorari αναφορικά με την ενδιάμεση απόφαση και/ή διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου στην υπόθεση Αρ. 889/90 ημερ. 11.7.90.

15

N. Παπαευσταθίου, για τον αιτητή.

Cur. adv. vult. 20

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτητής, που είναι ενάγων στην υπ' αρ. 889/90 αγωγή του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου, ζητά άδεια να αποταθεί για διάταγμα certiorari. Αυτό που επιδιώκει είναι η ακύρωση ενδιάμεσης απόφασης του δικαστηρίου της Πάφου ημερομηνίας 11ης τρέχοντος μήνα που αφορά την εκ μέρους του αιτητή παροχή η ακριβέστερα αύξηση εγγυήσης σε συνάρτηση με προσωρινό διάταγμα. Τούτο εκδόθηκε ύστερα από σχετικό δικονομικό διάβημα του αιτητή υπό συνθήκες που θα περιγράψω αμέσως μετά. Θα πρόσθετα 30 ότι η παράθεση του ιστορικού, σε όση έκταση φυσικά κρίνεται απαραίτητο, θα συντελέσει και στη σαφέστερη αντίληψη της φύσης του αντικειμένου αυτής της αίτησης ως και της προέλευσής του.

- 5 Η αγωγή κατατέθηκε στις 11/5/90. Ο ενάγων κατάγεται από τη Νότια Αφρική. Η αξίωσή του είναι για £20 εκ. στερλίνες και εδράζεται σε πολλαπλή νομική βάση που διατυπώνεται στο κλητήριο ένταλμα σωρευτικά ή διαζευκτικά. Το τεράστιο αυτό χρηματικό ποσό ο ενάγων απαιτεί από τους τρεις εναγομένους στην αγωγή σαν χρήματα που λήφθηκαν για λογαριασμό ή για χρήση του, για παράβαση συμφωνίας ή παράβαση των όρων καταπιστεύματος ως και για αδικαιολόγητο πλουτισμό. Ακόμη διεκδικεί το 10 παραπάνω ποσό από τους εναγομένους 1 και 2 ως αποζημίωση για απάτη που διέπραξαν σε βάρος του. Παράλληλα η θεραπεία που ζητά ο αιτητής (στον οποίο χάρη ευκολίας θα αναφέρομαι και ως ενάγοντα) συμπληρώνεται με 15 απαίτηση που στρέφεται κατά της Τράπεζας Κύπρου, εναγομένης 3, για παροχή ή λήψη λογαριασμού σχετικά με το ποσό που αποτελεί το αντικείμενο της αγωγής. Αυτό βρίσκεται, ομολογουμένως, σε αριθμημένο λογαριασμό στο όνομα του εναγομένου 2 σε κατάσταση της εναγόμενης Τράπεζας στην Πάφο.
- 20 Το διάταγμα τύπου *parena*, που εξέδωσε το δικαστήριο την ημέρα καταχώρησης της αγωγής, παγοποίησε το λογαριασμό μέχρι τις 30/5/90 για να έχουν οι εναγόμενοι την ευκαιρία να δείξουν λόγο γιατί να μην παραταθεί η ισχύς του μέχρι την περάτωση της αγωγής. Χορηγώντας το διάταγμα, που επηρεάζει ολόκληρο το ποσό, το δικαστήριο 25 διέταξε την κατάθεση εγγύησης για £5,000, όρο με τον οποίο ο ενάγων προφανώς συμμορφώθηκε. Οι εναγόμενοι - ο καθένας από την σκοπιά του - αμφισβήτησαν έντονα οποιοδήποτε δικαίωμα του ενάγοντα στο ποσό του λογαριασμού και συνακόλουθα την έκδοση διατάγματος προβάλλοντας πληθώρα λόγων για ακύρωσή του στις ένορκες δηλώσεις με τις οποίες υποστήριξαν την ένστασή τους. Η ακρόαση προγραμματίστηκε για τις 11 τρέχοντος, αλλά προηγουμένως στις 2/7 ο ενάγων ζήτησε με έγγραφη αίτηση 35 αναβολή για τους λόγους που ανέπτυξε σε αυτή. Αφού άκουσε και τις δύο πλευρές το δικαστήριο, αποδεχόμενο την αντίθετη εισήγηση των εναγομένων, απέρριψε το αίτημα. Η απόφαση του δικαστηρίου, που δόθηκε στις 9/7, επισυνάφθηκε σαν τεκμ. Θ στην ένορκη δήλωση που υποστη-

ρίζει την υπό κρίση αίτηση. Σταματώ για να διευκρινίσω ότι η ιστορική βάση της υπόθεσης, όπως την εκθέτω, συνάγεται από το φάσμα όλου του υλικού που τέθηκε στη διάθεσή μου από τον αιτητή.

Στο μεταξύ τον Ιούνιο του 1990 σημειώθηκε μία εξέλιξη που μπορεί να αναφερθεί εδώ. Συγκεκριμένα στις 26/6 δύο αλλοδαπές εταιρείες από την Ιρλανδία άσκησαν αγωγή στο ίδιο δικαστήριο, που φέρει αριθμό 1194/90, διεκδικώντας επίσης την κυριότητα των χρημάτων. Στρέφεται κατά έξι εναγομένων. Μεταξύ αυτών είναι οι τρεις εναγόμενοι της αγωγής 889/90. Για να συμπληρώσω στο θέμα αυτό αναφέρω πως το παραπάνω ποσό δεσμεύτηκε με διάταγμα τύπου *mareva* αφού κατατέθηκε από τις ενάγουσες εταιρείες τραπεζική εγγύηση ύψους £200,000.

Η άρνηση του δικαστηρίου Πάφου να αποδεχθεί το αίτημα αναβολής είναι επίδικο θέμα σε άλλη χωριστή αίτηση στο Ανώτατο Δικαστήριο (105/90) που αποσκοπεί στην παραχώρηση διαταγμάτων *certiorari* και *mandamus*. Η αίτηση αυτή για λήψη της απαιτούμενης άδειας, που χειρίζεται άλλο μέλος του δικαστηρίου, ορίστηκε στις 10/7 αλλά αναβλήθηκε στις 13 για να προσκομιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση της 9/7 συνταγμένη με τον προσήκοντα τρόπο όπως προβλέπουν οι σχετικοί θεσμοί. Δεν γνωρίζω τη τύχη του μέτρου εκείνου. Άλλωστε δεν έχει σημασία εκτός για να διαφανεί η αλληλουχία των γεγονότων. Ότι έχει σημασία είναι πως την ημέρα της δίκης στις 11/7 ο δικηγόρος των εναγόντων, αφού κατατόπισε το δικαστήριο για την έναρξη της διαδικασίας στο Ανώτατο Δικαστήριο με την αίτηση 105/90, ανανέωσε το αίτημά του για αναβολή της δίκης που αφορά το διάταγμα που χορηγήθηκε στις 11/6/90.

Η νέα απόφαση του δικαστηρίου τεκ. 1, που δόθηκε αυθημερόν, εκτείνεται σε πέντε σελίδες. Όπως προκύπτει από το ίδιο το κείμενο της απόφασης, παρά την αντίθετη και σθεναρή θα έλεγα στάση που τήρησαν οι εναγόμενοι, το δικαστήριο παραχώρησε αυτή τη φορά την αναβολή μεταθέτοντας την ακρόαση στις 16 του επόμενου μήνα. Η

5 νέα κρίση του δικαστηρίου είχε σαν κύριο αιτιολογικό της έρευνας την αίτηση 105/90, που βρισκόταν ακόμη σε εκκρεμότητα, όπως και κάποια παρατήρηση που έγινε από το Ανώτατο Δικαστήριο στις 10/7 σχετιζόμενη με την αναβολή.

10 Φυσικά οι λόγοι για τους οποίους το πρωτόδικο δικαστήριο ανέβαλε την ακρόαση δεν αποτελούν επίδικο θέμα στην κρινόμενη υπόθεση. Όμως αποδεχόμενο το αίτημά; το δικαστήριο έκρινε ότι η αρχική εγγύηση των £5,000 έπρεπε να αντικατασταθεί με τραπεζική εγγύηση £200,000 τάσσοντας προθεσμία 10 ημερών για τον σκοπό αυτό, η οποία εκπνέει την 21η τρέχοντος. Είναι αυτό το μέρος της απόφασης που προσβάλλει ο αιτητής ζητώντας την αναθεώρηση και ακύρωσή του. Το μεταφέρω εδώ αυτούσιο:

15 "Έχοντας υπόψη την πρόνοια του άρθρου 32 της παραγράφου 2 η οποία λέγει ότι οιονδήποτε παρεμπίπτον διάταγμα εκδοθέν σύμφωνα με το εδάφιο 1 δύναται να εκδοθεί υπό τέτοιους όρους και προϋποθέσεις ως το δικαστήριο θεωρεί δίκαιο και το δικαστήριο δύναται καθ' 20 οιονδήποτε χρόνο επί τη αποδείξει ευλόγου αιτίας να ακυρώσει ή τροποποιήσει οιονδήποτε τέτοιο διάταγμα, ευρίσκω ότι η εγγύηση των £5,000 την οποία διάταξα όπως καταβάλει ο ενάγοντας δεν είναι αρκετή. Έχοντας υπόψη την εξέλιξη της υπόθεσης, για τους λόγους 25 αυτούς τροποποιώ το διάταγμα και διατάσσω τον ενάγοντα όπως καταθέσει εντός 10 ημερών από σήμερα τραπεζική εγγύηση για το ποσό των £200,000."

30 Οι λόγοι που προβάλλονται για τη μερική ακύρωση της απόφασης, όπως τους ανέπτυξε σύντομα ενώπιόν μου ο δικηγόρος του αιτητή, είναι οι ακόλουθοι: Η απόφαση παραβιάζει έκδηλα τη διάταξη του άρθρου 32(2) του περί Δικαστηρίων Νόμου 14/60 και σε σημείο που φανερώνει υπέρβαση εξουσίας. Η εισήγηση είναι ότι δεν υπήρχε εύλογη αιτία, που αποτελεί προϋπόθεση σύμφωνα με την παραπάνω νομοθετική πρόνοια, για μεταβολή των όρων εγγύησης. Εξάλλου ούτε οι ίδιοι οι αντίδικοι του ήγειραν 35 τέτοιο ζήτημα. Η ενέργεια του δικαστηρίου ήταν αυτεπάγ-

γελτη χωρίς μάλιστα να ακουστεί οποιοσδήποτε διάδικος ως προς την αναγκαιότητα του μέτρου. Το δικαστήριο στέρησε τον αιτητή του δικαιώματος ακρόασης κατά παράβαση συνταγματικής διάταξης δηλαδή του άρθρου 30 και ειδικότερα της παραγρ. 3(β). Συγχρόνως σημειώθηκε παραβίαση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης που διέπει το δικαίικό μας σύστημα. 5

Είναι εμπεδωμένη άποψη στη νομολογία ότι δεν χωρεί ένταλμα certiorari για την ακύρωση πρωτόδικης απόφασης έστω και λανθασμένης εκτός στην περίπτωση που από το ίδιο το πρακτικό συνάγεται νομική πλάνη. Certiorari είναι το ένδικο μέσο για τον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης. Η ορθότητά της όμως κρίνεται μόνο στα πλαίσια αναθεώρησης από το Εφετείο. Τη διάκριση επισημαίνει εύστοχα ο Basu "Commentary on the Constitution of India" 3ος τόμος, σελ. 583: 10 15

"While appeal is a remedy for correcting an erroneous decision (whether on fact or on law), the writ of certiorari does not issue to correct a mere erroneous decision or irregularity in procedure except where the error is one of law which is apparent on the face of the record or it constitutes a denial of natural justice." 20

Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει και στις αποφάσεις *R. v. Nat Bell Liquors Ltd.* [1922] A.C. 128 και *R. v Agricultural Land Tribunal ex parte Bracey* [1960] 2 All E.R. 518, 520. 25

Πρέπει να έχει κανείς υπόψη ότι ο όρος "πρακτικό" (record) που χρησιμοποιείται εδώ σημαίνει κατά κανόνα το κείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης και οτιδήποτε άλλο που με ρητή αναφορά ενσωματώνεται σε αυτό. Halsbury's Laws 4η έκδοση, παραγρ. 84 σελ.107. Στις περιπτώσεις όμως που επιζητείται η ακύρωση για τη μη τήρηση των αρχών της φυσικής δικαιοσύνης και κατά μείζονα λόγο για καταστρατήγηση ρητής συνταγματικής επιταγής, η δε πλάνη δεν είναι φανερή από το πρακτικό απευθείας, είναι δυνατό να γίνει χρήση εξωγενούς μαρτυρίας. 30 35

5 Ας ξαναγυρίσουμε όμως στα περιστατικά της κρινόμενης υπόθεσης. Ο ισχυρισμός ότι δεν ζητήθηκε αναθεώρηση της αρχικής εγγύησης ή ότι ο αιτητής στερήθηκε του συνταγματικού δικαιώματος ακρόασης δεν υποστηρίζεται
10 είτε από το πρακτικό, δηλαδή, την απόφαση ή από το άλλο υλικό που έχει προσκομιστεί. Γεγονός είναι ότι οι εναγόμενοι κατά τη συζήτηση της δεύτερης αίτησης για αναβολή έθιξαν θέμα ανεπάρκειας της εγγύησης. Συνοψίζοντας τις θέσεις των εναγομένων στη σελ. 3 της προσβαλλόμενης απόφασης ο πρωτόδικος δικαστής αναφέρει:

15 "Εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού από διμήνου ένα προσωρινό διάταγμα για ΛΚ £20,000,000. Οι πελάτες του ζημιώνουν σύμφωνα με ένορκη δήλωση τους £1,000,000 στερλίνες το μήνα. Η τεθείσα εγγύηση £5,000 δεν είναι ικανοποιητική."

Είναι επίσης γεγονός ότι ο εναγόμενος 1, στην ένορκη δήλωσή του ημερ. 31/5/90 (τεκμ. Δ), που καταχωρήθηκε σε αντίκρουση των ισχυρισμών του ενάγοντα για τη λήψη του διατάγματος μαγενα, κάμνει σχετικά εκτενή αναφορά
20 στο ζήτημα παραθέτοντας και κάποια στοιχεία για να καταλήξει ότι η παρασχεθείσα εγγύηση δεν ικανοποιεί (παράγραφος 25). Μεταγενέστερα με την ευκαιρία της δεύτερης αίτησης για αναβολή η εγγυοδοσία επανέρχεται στο προσκήνιο. Ο εναγόμενος 2 στην ένορκή του δήλωση
25 (τεκμ. ζ) λέγει στην ουσία ότι ενόψει των ζημιών που υφίστανται οι εναγόμενοι το μέγεθος και είδος της εγγύησης δεν έχει πρακτική αξία αν τελικά κριθεί ότι το διάταγμα είναι αδικαιολόγητο.

30 Θα μπορούσα να προσθέσω ότι οι εναγόμενοι στη μαρτυρία τους - και εννοώ τις ένορκες δηλώσεις - συσχέτισαν ως ένα βαθμό την εγγύηση με την κατάσταση του ενάγοντα. Συγκεκριμένα ισχυρίστηκαν (επισυνάπτοντας και διάφορα σχετικά έγγραφα) ότι ο ενάγων έχει κηρυχθεί σε πτώχευση στη χώρα του και ζήτησαν αύξηση της εγγύησης
35 σε £10 εκ. στερλίνες. Πρέπει πάντως να τονιστεί ότι το μαγενα είναι από τη φύση του έκτακτο μέτρο δραστηκής εμβέλειας που επιβάλλει την υποχρέωση στο δικαστήριο

που το εκδίδει ή διατάζει τη συνέχισή του να λάβει υπόψη αν οι δοθείσες εγγυήσεις έχουν αντίκρουσμα. Gee & Andrews "Mareva Injunctions: Law and Practice" υπό τον τίτλο "Fortification of the Undertaking" στη σελ. 60.

Από ότι προηγήθηκε είναι φανερό ότι το ζήτημα εγειρόταν από τους εναγομένους σε κάθε δυνατή ευκαιρία, πράγμα που γνώριζε ο αιτητής ή οι δικηγόροι του. Χωρίς να αποφαίνομαι για την ορθότητα της απόφασης μπορώ με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από την απόφαση (τεκ. Ι) να παρατηρήσω ότι η διαφοροποίηση της εγγύησης δεν έγινε χωρίς λογική αιτία, όπως ισχυρίζεται ο αιτητής. Με άλλα λόγια δεν προκύπτει νομική πλάνη από το κείμενο της απόφασης έχοντας υπόψη και τα στοιχεία στα οποία παραπέμπει. Και ασφαλώς το θέμα της αναβολής δεν ήταν άσχετο αλλά άρρηκτα συνυφασμένο με τους όρους συνέχισης του διατάγματος. Περαιτέρω ο ισχυρισμός ότι το δικαστήριο αποστέρησε τον αιτητή του δικαιώματος ακρόασης παρέμεινε αναπόδεικτος. Συνεπώς δεν τεκμηριώνεται εκ πρώτης όψεως υπόθεση για χορήγηση άδειας.

Με βάση ό,τι προεκτέθηκε η αίτηση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Απορρίπτεται.

Αίτηση απορρίπτεται.